

203

Wetgevende diensten

De heer Jef VAN DAMME
Brussels Volksvertegenwoordiger
BHP – sp.a-fractie

1005 BRUSSEL

O/Ref : L/MP/km
Contact : Marie Pochet (02/549.62.68)

Brussel, 23 -05- 2013

**Betreft : antwoord van Minister Brigitte Grouwels op schriftelijke vraag
nr. 1000.**

Mijnheer de Volksvertegenwoordiger,

Hierbij ingesloten vindt u een kopie van het antwoord op bovenvermelde vraag. Het antwoord zal later in het Bulletin van Vragen en Antwoorden verschijnen.

Inmiddels verblijf ik met de meeste hoogachting,

Patrick VANLEEMPUTTEN
Bestuursdirecteur

BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK PARLEMENT

POSTADRES 1005 Brussel
Tel. 02 549 62 11 · Fax 02 549 62 12
griffie@bruparl.irisnet.be
Kantoren Eikstraat 22

Kabinet van minister Brigitte Grouwels

Cabinet de la ministre Brigitte Grouwels

Brussels Hoofdstedelijk Parlement

**Schriftelijke vraag nr. 1000
van de heer Jef Van Damme, Brussels
volksvertegenwoordiger, aan minister
Brigitte Grouwels, betreffende de
toiletten in de Brusselse metro- en
premetrostations.**

Parlement de la Région de Bruxelles-Capitale

**Question écrite n° 1000
de monsieur Jef Van Damme, député
bruxellois, à la ministre Brigitte
Grouwels, concernant les toilettes dans
le métro bruxellois et dans les stations
de pré-métro.**

De toegankelijkheid, de netheid en de veiligheid van de (pre)metrostations blijft een belangrijke bezorgdheid in Brussel. De aanwezigheid en netheid van de openbare toiletten in deze stations zijn belangrijke parameters.

Mijn vragen:

- Zijn er in alle stations toiletten? Graag een overzicht per metrostation van de toegankelijkheid van toiletten (a) voor vrouwen; (b) voor mannen; (c) voor personen met een beperkte mobiliteit; (d) voor het verschonen van baby's. Zijn zij vrij toegankelijk doorheen heel de dag en avond?
- In welke stations zijn private toiletten (in ruimte van de MIVB)? Zijn die vrij toegankelijk? Hoe vaak zijn deze toiletten betalend? Zijn ze vrij toegankelijke doorheen heel de dag en avond?
- In 2010 beloofde de MIVB op korte termijn de bestaande voorzieningen voor het personeel toegankelijk te maken voor het publiek. In welke stations zijn er toiletten die in principe niet openbaar zijn maar toegankelijk in noodgevallen mits toestemming van een steward? Moet daarvoor steeds de identiteitskaart afgegeven worden? Gedurende welke tijdstippen is in deze stations ook effectief personeel aanwezig dat de toiletten kan openen? Zijn ze vrij toegankelijk doorheen heel de dag en avond? Wanneer worden ze allemaal toegankelijk voor het publiek?
- Wanneer komen de vorig jaar aangekondigde toiletten er in de stations Beurs en Centraal Station? En in Kunst-Wet, Rogier en Schuman?
- Hoe vaak is het nieuwe toilet in het gerenoveerde station Madou effectief toegankelijk geweest de voorbije drie jaar?
- Wordt overwogen om meer toiletten met poortjes te installeren?
- De MIVB meldde problemen om geranten te vinden. Werden ondertussen nieuwe geranten gevonden? Welke maatregelen heeft u genomen om eventueel de voorwaarden voor deze geranten te verbeteren?
- Wordt contact gezocht met private beheerders van toiletstations?
- 9. In welke stations is er signalisatie naar de toiletten? In welke niet?
- 10. Hoeveel keer per dag worden de toiletten gereinigd?
- 11. Hoe evolueert het probleem van wildplassers in de stations, zowel in de stations zelf (achter de poortjes) als aan de ingangen en voorportalen?
- Wat is de evolutie van het aantal en de toegankelijkheid van het aantal toiletten de voorbije drie jaar?
- Wat is de evolutie van het budget voor de openbare toiletten?

ANTWOORD

Er zijn momenteel openbare toiletten in 5 metrostations: Merode, Louiza, Zuid, De Brouckère en Madou. Ze zijn toegankelijk voor dames en heren, en de laatste drie zijn ook toegankelijk voor personen met beperkte mobiliteit. In Madou kan je ook een baby verschonen. Er is signalisatie voorzien naar deze toiletten. Deze situatie is al drie jaar onveranderd.

De vijf openbare toiletten hebben momenteel een uitbater, behalve Madou. De MIVB is al een hele tijd actief op zoek naar goede kandidaten om deze toiletten uit te baten en heeft daarvoor voldoende contacten. Nieuwe uitbaters haken echter vaak snel weer af of beschikken niet over de juiste werkhouding, om bijvoorbeeld regelmatige openingsuren te respecteren. In afwachting van een nieuwe uitbater kunnen reizigers toegang vragen aan de stationsmedewerker van de MIVB.

De minimale openingsuren van openbare toiletten met personeel zijn vastgesteld van 8 uur tot 18 uur. De toegang is betalend.

Ook in alle andere stations (behalve in Schuman, Kunst-Wet en Rogier wegens renovatiewerken) zijn er toiletten voor dames en heren (aangeduid met een oranje vierkant), maar dit zijn in principe geen openbare toiletten. Ik herhaal dus wat ik u reeds verschillende keren heb geantwoord: deze toiletten kunnen gebruikt worden (op vertoon van identiteitskaart of MOBIB-kaart aan een stationsmedewerker om misbruik en vandalisme te voorkomen) door wie zich niet op tijd kan begeven naar een openbaar toilet in een ander station of bovengronds. Dit zal ook zo blijven. De aanwezigheid van stationspersoneel is geregeld via een planning waarbij ze, afhankelijk van de zone, één of meerdere stations aandoen.

RÉPONSE

Il y actuellement des toilettes publiques dans 5 stations de métro: Merode, Louise, Midi, De Brouckère et Madou. Elles sont accessibles pour les femmes et les hommes, et les trois dernières le sont également pour les personnes à mobilité réduite. À Madou, vous pouvez également changer un bébé. Il y a une signalisation prévu pour ces toilettes. Cette situation est inchangée depuis déjà trois ans.

Les cinq toilettes publiques ont pour le moment un exploitant, excepté Madou. La STIB est déjà active depuis un certain temps dans la recherche de bons candidats pour gérer ces toilettes et a des contacts satisfaisants. Les nouveaux gérants décrochent cependant souvent très vite ou ne disposent pas d'une bonne attitude de travail, comme par exemple le respect des heures d'ouverture régulières. En attendant un nouveau gérant, les voyageurs peuvent demander l'accès au personnel de stations de la STIB.

Les heures d'ouverture des toilettes publiques dotées de personnel ont été fixées de 8 h à 18 h. L'accès est payant.

Dans toutes les autres stations également (excepté à Schuman, Arts-Loi et Rogier en raison des travaux de rénovation), il y a des toilettes pour femmes et hommes (désignées par un carré orange), mais ce ne sont en principe pas des toilettes publiques. Je rappelle donc ce que j'ai déjà répondu à maintes reprises; ces toilettes peuvent être utilisées (sur présentation de la carte d'identité ou d'une carte MOBIB au personnel des stations, ceci afin d'éviter des abus et du vandalisme) pour celui qui n'aurait pas le temps de se diriger vers une toilette publique dans une autre station ou en surface. La disponibilité du personnel de station est définie via un planning selon lequel, dépendamment de la zone, ils sont présents dans l'une des plusieurs stations.

Volgens de planning komen er openbare toiletten in Rogier in september van dit jaar. In de loop van 2015 zijn Beurs, Kunst-Wet en Schuman aan de beurt. In 2016 volgt het Centraal Station. Het is hierbij voorzien, net als bij renovatie van bestaande toiletten, om toegangspoortjes te installeren. Al deze nieuwe toiletten zullen toegankelijk zijn voor PBM's en je zal er ruimte hebben om een baby te verschonen. Het is echter niet de bedoeling, en bovendien ook niet haalbaar, om openbare installaties te voorzien in alle 69 metro- en premetrostations.

De MIVB heeft geen cijfers over de toegankelijkheid van het toilet in Madou.

De sanitaire installaties worden zowel tijdens de reiniging (op wekdagen) als tijdens de rondes (weekend of feestdagen) aangepakt. Zij krijgen dus elke dag minstens één poetsbeurt. De openbare toiletten worden bovendien ook onderhouden door de uitbater, die ze meerdere keren per dag kuist.

Het probleem van wildplassen in de stations is stabiel. De kuisploegen die werken in opdracht van de MIVB gebruiken producten die geuren neutraliseren en reinigen de plaatsen dagelijks met een ontsmettings- en reinigingsmiddel.

Het budget voor openbare toiletten maakt deel uit van het globale budget voor reiniging, dat stabiel blijft.

Selon le planning, des toilettes publiques vont être installées à Rogier en septembre de cette année. Au cours de l'année 2015, ce sera au tour de Bourse, Arts-Loi et Schuman. La Gare centrale suivra en 2016. Il est prévu, comme pour la rénovation des toilettes existantes, d'installer des portiques d'accès. Ces nouvelles toilettes seront accessibles pour les PMR et il y aura un espace pour changer votre bébé. Ce n'est pas le but, et ce n'est d'ailleurs pas non plus faisable, de prévoir des installations publiques dans les 69 stations de (pre) métro.

La STIB ne dispose pas de chiffres sur l'accessibilité des toilettes à Madou.

Les installations sanitaires sont inspectées à la fois durant le nettoyage (les jours de semaines) comme pendant les rondes (le week-end et les jours fériés). Elles sont donc nettoyées chaque jour moins un fois. Les toilettes publiques sont par ailleurs entretenues par le gérant, qui les nettoie plusieurs fois par jour.

Le problème des urinoirs sauvages dans les stations de métro est stable. Les équipes de nettoyage qui travaillent sur ordre de la STIB utilisent des produits qui neutralisent les odeurs et nettoient quotidiennement les endroits avec un désinfectant et un produit nettoyant.

Le budget pour les toilettes publiques fait partie du budget global du nettoyage, qui reste stable.

Brigitte GROUWELS
Ministre

Brigitte GROUWELS
Minister

24 -04- 2013

GREFFE - GRIFFIE
reçu le - ontvangen op

22 -04- 2013

nr. 1000

1558

Schriftelijke vraag van de heer Jef Van Damme aan mevrouw Brigitte Grouwels, minister van Openbare Werken en Vervoer, over de toiletten in de Brusselse metro- en premetrostations

De toegankelijkheid, de netheid en de veiligheid van de (pre)metrostations blijft een belangrijke bezorgdheid in Brussel. De aanwezigheid en netheid van de openbare toiletten in deze stations zijn belangrijke parameters.

Mijn vragen:

- Zijn er in alle stations toiletten? Graag een overzicht per metrostation van de toegankelijkheid van toiletten (a) voor vrouwen; (b) voor mannen; (c) voor personen met een beperkte mobiliteit; (d) voor het verschonen van baby's. Zijn ze vrij toegankelijk doorheen heel de dag en avond?
- In welke stations zijn private toiletten (in ruimte van de MIVB)? Zijn die vrij toegankelijk? Hoe vaak zijn deze toiletten betalend? Zijn ze vrij toegankelijk doorheen heel de dag en avond?
- In 2010 beloofde de MIVB op korte termijn de bestaande voorzieningen voor het personeel toegankelijk te maken voor het publiek. In welke stations zijn er toiletten die in principe niet openbaar zijn maar toegankelijk in noodgevallen mits toestemming van een steward? Moet daarvoor steeds de identiteitskaart afgegeven worden? Gedurende welke tijdstippen is in deze stations ook effectief personeel aanwezig dat de toiletten kan openen? Zijn ze vrij toegankelijk doorheen heel de dag en avond? Wanneer worden ze allemaal toegankelijk voor het publiek?
- Wanneer komen de vorig jaar aangekondigde toiletten er in de stations Beurs en Centraal Station? En in Kunst-Wet, Rogier en Schuman?
- Hoe vaak is het nieuwe toilet in het gerenoveerde station Madou effectief toegankelijk geweest de voorbije drie jaar?
- Wordt overwogen om meer toiletten met poortjes te installeren?
- De MIVB meldde problemen om geranten te vinden. Werden ondertussen nieuwe geranten gevonden? Welke maatregelen heeft u genomen om eventueel de voorwaarden voor deze geranten te verbeteren?
- Wordt contact gezocht met private beheerders van toiletstations?
- In welke stations is er signalisatie naar de toiletten? In welke niet?
- Hoeveel keer per dag worden de toiletten gereinigd?
- Hoe evolueert het probleem van wildplassers in de stations, zowel in de stations zelf (achter de poortjes) als aan de ingangen en voorportalen?
- Wat is de evolutie van het aantal en de toegankelijkheid van het aantal toiletten de voorbije drie jaar?
- Wat is de evolutie van het budget voor de openbare toiletten?

Jef Van Damme
19 april 2013